

Vier dagen in Rong Vean

Onze vier dagen in Rong Vean (Cambodia) beschrijven is geen makkelijke opgave. Er is zo veel gebeurd in die paar dagen, we hebben zo veel mensen ontmoet, zo veel gesprekken gevoerd en zo veel mooie momenten in ons opgenomen. Toch zal ik hier proberen om voor de mensen thuis een zo accuraat mogelijk beeld te schetsen van wie we zijn, wat we precies hebben gedaan in dit kleine dorpje, en vooral van wat het algemene project 'Hope for the Children' inhoudt en verbetert aan de situatie van de mensen daar. Dit vrij onbekende project verdient volgens mij veel meer aandacht en ik hoop om via dit verslag toch een kleine bijdrage te kunnen leveren en de thuisblijvers warm te maken om zich op de één of andere manier toch ook te engageren voor de mensen in Rong Vean.

Maar laat me starten bij het begin en onszelf voorstellen. Ellen Boudry (23, Kruishoutem), Ine Demeester (23, Zulte) en ikzelf (Lise Tack, 23, Waregem) studeerden samen Psychologie in Gent. Ellen en Ine kozen de afstudeerrichting klinische psychologie, terwijl ik voor bedrijfspsychologie koos. Gedurende deze opleiding werden we erg goede vrienden en maakten we samen verschillende uitstapjes en reizen. Om onze vijf

jaar aan 'den unief' mooi af te sluiten besloten we samen nog één grote reis te maken voor we startten met ons 'echte leven' en andere verplichtingen het eventueel zouden verhinderen om samen nog zo lang en zo ver weg te gaan. We zouden gedurende drie weken Thailand doorkruisen en nadien nog een week naar Cambodia gaan om, zoals het elke toerist daar betaamt, Angkor Wat te gaan bezoeken.

Rong wat?

Het was pas wanneer ik bij mijn huisarts, dokter Thierry Dalewyn, langs ging voor een laatste check-up en een inenting voor vertrek dat ik voor het eerst hoorde over het dorpje Rong Vean. Wanneer ik dokter Thierry vertelde dat we de laatste week van onze reis van plan waren in Cambodia rond te trekken, begon hij meteen vol enthousiasme te vertellen over het project 'Hope for the Children' dat hij ondersteunt in Rong Vean, Cambodia. Dit samen met een goede vriendin, Katrien Vandebossche. Hij deelde mij mee dat we zeker eens langs konden gaan in Rong Vean als we geïnteresseerd waren. Hoewel ik mij niet concreet kon inbeelden wat er zich daar precies afspeelde,

was ik onmiddellijk enthousiast om een bezoek te brengen aan het kleine dorpje. Wanneer ik dit even later ook voorlegde aan Ine en Ellen, twijfelden we niet lang om dokter Thierry te contacteren. Kort na een samenzitten om alle nodige informatie te ontvangen over Rong Veau en ons bezoek, vatten we onze reis naar Zuid-Oost-Azië aan. Drie weken Thailand stonden eerst op het programma. Op 4 september staken we dan uiteindelijk de grens over naar het armere maar meer authentieke Cambodja. Een taxi zette ons in de vooravond af op de grote weg richting Siem Reap, aan een of ander dorpje dat de naam 'Prey Moan' draagt. Hier moet je je niet veel meer bij voorstellen dan een splitsing met een paar hutten langs de grote weg. Aan de splitsing stonden de directeur, de Engelse leraar en een andere leraar van het dorp ons op te wachten en hier begon dan ook onmiddellijk ons Rong Veau avontuur.

Een hartelijk welkom

Via een verharde weg voerden de leerkrachten ons op brommertjes doorheen het steeds donker wordende landschap. Eenmaal we een kleinere aardeweg vol putten bereikten was de avond volledig gevallen en konden we niets meer zien van wat later een prachtig rijstveldlandschap zou blijken, hier en daar een visvijvertje en wat buffels tussenin. Na een hobbelige rit kwamen we uiteindelijk aan in het kleine Rong Veau, waar we in een huis konden verblijven dat dienst doet als guest house. Een groepje kinderen stond ons al op te wachten, allen heel enthousiast en benieuwd. We werden onthaald met zinnetje als 'how do you feel to come to Rong Veau' en 'did you have dinner yet?'. Op dit laatste hadden we nog maar 'no' geantwoord of er kwamen al een paar meisjes een lekkere maaltijd brengen: een soepje met vis en groentjes, kleine visjes met rijst, eieren, rauwe groenten en een lekker sausje. Voor de duidelijkheid: dit is voor deze mensen een groot feestmaal en helemaal geen gebruikelijke doordeweekse maaltijd. Voor de inwoners van Rong Veau staat er elke ochtend en elke avond rijst op het menu. Middageten wordt er overgeslaan en ook vis of vlees eten is eerder uitzondering dan regel. Uit de vele moeite die iedereen had gedaan voor ons bleek duidelijk dat het voor de inwoners van Rong Veau een hele eer was dat we vier nachten in hun dorp zouden logeren. Na de maaltijd verdwenen veel van de lachende en nieuwsgierige gezichten die ons vanaf onze aankomst gretig hadden bestudeerd en werd

het wat rustiger. Op die manier konden we samen met de Engelse leraar en de directeur rond onze tafel een paar biertjes drinken en een gesprek voeren. Voor ons leek het zo normaal om onze pintjes koud te kunnen gaan kopen, tot ze ons in de 'shop' naast ons huisje vertelden dat er geen elektriciteit was en dat er dus ook geen koelkasten aanwezig waren. Helemaal niet aan gedacht! Wij waren al snel bereid om ons aan te passen en de biertjes lauw te kopen, maar dit wilden de leerkrachten niet geweten hebben. Al snel reed één van de leerkrachten naar een nabij dorp om ijsblokken en koude biertjes te halen. Hoe primitief het er ook is, ze vinden wel snel voor alles een oplossing. Een ander logisch gevolg van het feit dat er geen elektriciteit is in Rong Veau, is dat het er 's avonds pikdonker is. De meeste mensen gebruiken een zaklamp om toch nog wat licht te hebben. Bij ons huisje was er een autobatterij voorzien waaraan een lamp kon aangesloten worden. Na een paar gesprekken over Rong Veau en over het project voelden we dat de vermoeiende reisdag en de toch wat overweldigende ontvangst zwaar begonnen te wegen en zochten we ons bed op, benieuwd naar wat zou komen. We sliepen met drie in een tweepersoonsbedje: gezellig, maar vooral heel warm.

Na deze eerste onderdompeling integreerden we ons de daaropvolgende vier dagen steeds meer in wat op het eerste moment een vreemd klein dorpje in Cambodja leek. We leerden de kinderen en sommige volwassenen beter kennen en ondanks de taalbarrière wisten we op één of andere manier toch voldoende met elkaar te communiceren. Zo kwamen we meer te weten over het dagelijkse leven in het dorp en konden we peilen naar wat de kinderen boeit en hoe ze over de dingen denken. Vooral de Engelse leraar was hierbij een grote hulp. Hij kon bijspringen wanneer de kinderen hun woorden moeilijker vonden en kon zelf ook veel van onze vragen beantwoorden. Wat ons vooral erg getroffen heeft, is dat alle mensen uit het dorp zo vriendelijk en zo vrijgevig zijn. Het was duidelijk dat deze mensen op de grens van de armoede leven, maar toch zouden ze alles voor ons gedaan hebben om het ons naar de zin te maken. Iets waar we als westerling nog veel van kunnen leren, en iets dat wijzelf in de toekomst zeker zullen meedragen. In wat volgt zou ik een volledig gedetailleerd verslag kunnen geven van onze activiteiten dag per dag, maar omdat ik hier een boek mee zou kunnen vullen, zal ik mij beperken tot enkele topics en

indrukken die we alledrie hadden tijdens ons verblijf in Rong Veau. Op die manier hoop ik toch een volledig beeld te schetsen van wat er leeft in het dorp, hoe we dit alles hebben ervaren en hoe het project 'Hope for the Children' inspeelt op de bewuste en onbewuste noden van de dorpingen en hun kinderen.

Hope For The Children

Tijdens ons verblijf werd snel duidelijk dat Rong Veau een erg arm dorp is. 'Hope for the Children' wil in eerste instantie deze extreme armoede aanpakken. Dit gebeurt op verschillende manieren. Enerzijds door het schooltje in het dorp te ondersteunen en de kinderen te helpen meer te bereiken in hun leven. Anderzijds door de mensen in het dorp te ondersteunen op sociaal, medisch en financieel vlak. Tijdens ons bezoek zijn we zelf getuige geweest van de prachtige initiatieven die door het project zijn geïnstalleerd en werden we overtuigd van hun nut. Om hier concreet iets bij te kunnen voorstellen, zal ik verder proberen aan de hand van onze ervaringen een duidelijker beeld te geven van het schoolleven en het dorpsleven in Rong Veau, en specifiek dan van wat 'Hope for the Children' al heeft bereikt in deze domeinen en waar de toekomstige aandachtspunten van het project zitten.

Naar school in Rong Veau

Onze dagen in Rong Veau waren voornamelijk gevuld met activiteiten die verband hielden met de educatie van de kinderen. Zo gaven we hen Engelse les en leerden hen een liedje aan, we hadden contacten met de verschillende leerkrachten en directeur, we leerden de kleuters op welke manieren ze het speelgoed in de klas konden gebruiken, we voerden voortdurend Engelse conversaties met de oudere kinderen,... Een heel leuke en vooral leerrijke ervaring. Door ons te verdiepen in het schoolleven, leerden we meer over de manier van leven en schoolgaan van de kinderen en over wat het project 'Hope for the Children' er bijdraagt.

Met een korte omkadering van de situatie van de schoolgaande kinderen probeer ik een duidelijker beeld te vormen van het onderwijs en de mogelijkheden van deze kinderen. Rong Veau is, zoals vermeld, een zeer klein en arm dorp. Naast landbouw zijn er in de buurt nauwelijks mogelijkheden tot werkgelegenheid. Vaak trekken ouders naar Siem Reap of naar het

buitenland om daar te gaan werken en leven kinderen bij hun grootouders. Meehelpen op het land en in het huishouden is hier een must. Tijd voor huiswerk en studeren na school is dus een overbodige luxe. Hierdoor geraken de kinderen niet altijd zo snel vooruit op school als ze zouden willen. Geld om te gaan studeren in de middelbare school is er vaak niet, laat staan geld om in Siem Reap te studeren aan de universiteit. Opgroeien in zo'n klein dorp en niet verder komen dan een paar 'grotere' dorpjes in de buurt, zorgt ook voor grote beperkingen in het wereldbeeld en de algemene kennis van de kinderen. Zelfs over hun eigen land, geschiedenis, politiek,... kunnen ze ons niets vertellen. Niet alleen de kinderen, maar ook de leerkrachten kunnen ons niet verder helpen wanneer we meer uitleg vragen over onderwerpen als de politieke situatie in Cambodia. Heel confronterend voor ons als pas afgestudeerden die zoveel kansen gekregen hebben om kennis te vergaren en onze eigen toekomst te vormen. Plots beseften we dat wat wij als evident achten, hier helemaal niet vanzelfsprekend is.

Tijdens onze momenten op het schooltje en via de vele gesprekken met de leerkrachten en kinderen, werd ons snel duidelijk dat er op educatief vlak al heel wat is bereikt om de situatie van de kinderen te verbeteren. Zo zorgden Thierry en Katrien even terug voor de opbouw van een tweede schoolgebouw en stelden ze een Engelse leraar aan om de kinderen Engels te leren. Deze Engelse leraar, Mister Penhky, is dezelfde leraar die ons tijdens ons verblijf begeleidde in het dorp en alles voor ons vertaalde. Het aantal volwassenen dat er Engels praat is namelijk op één hand te tellen, en dan spreek ik nog niet over het niveau van het Engels dat ze beheersen. Door de kinderen de kans te geven Engels te leren, krijgen ze de mogelijkheid om meer te bereiken dan hun ouders die onmogelijk kunnen communiceren in een andere taal dan het Khmer, de plaatselijke taal, en dus weinig vooruitzichten hebben op goede werkgelegenheid. Dankzij het project is er ook veel nieuw schoolmateriaal in de klassen en kunnen de kinderen nu op een mooi speelplein spelen naast de school. Daarnaast werd er ook een uitstap naar Angkor Wat en naar een universiteit in Siem Reap georganiseerd. Iets waar de kinderen voordien alleen maar van konden dromen. Tijdens deze uitstap aten de kinderen, sommigen al 18 jaar oud, voor de eerste keer in hun leven in een restaurant. Zonder de steun uit België zouden deze kinderen nooit de mogelijkheid gekregen hebben om die

uitstap te maken. Ook verder studeren is sinds kort misschien een optie voor hen, aangezien de kinderen per maand een bijdrage ontvangen om te verblijven in kamers bij de middelbare school, en er nu ook uitgekeken wordt om jongeren te ondersteunen als ze naar de universiteit willen gaan.

Deze voorbeelden zijn slechts een deel van de initiatieven op educatief vlak en zijn duidelijk een goede stap vooruit. Toch merkten we, na enkele dagen meedraaien in het schooltje, dat er nog steeds heel veel werk aan de winkel is. Sommige van de werkpunten zijn makkelijk te verwezenlijken mits genoeg financiële middelen, terwijl andere dieper geworteld zijn in de Cambodische levensstijl en de inrichting van het onderwijssysteem. Het niveau Engels van de leerlingen kan bijvoorbeeld nog veel verbeteren. Voorlopig kennen de kinderen slechts enkele geijkte zinnestelsels, maar we merken toch dat sommige kinderen meer en meer weg zijn met de taal. Ook op andere vakken zoals biologie en chemie scoren de kinderen niet altijd even goed, omdat ze na school geen tijd hebben om lessen te herhalen of oefeningen te maken. Om dit probleem te verhelpen kan in eerste instantie de inhoud van de lessen aangepast worden. Zo kan men ervoor zorgen dat de kinderen tijdens de lessen zelf meer tijd krijgen om zelfstandig oefeningen te maken. Het onderliggende probleem, namelijk de armoede in het dorp waardoor de kinderen weinig tijd kunnen spenderen aan hun schoolwerk, is iets dat echter veel moeilijker aangepakt kan worden. Het is een proces dat van langere duur is. Een ander punt dat voorlopig nog in zijn kinderschoenen staat is het 'wereldwijd' maken van de kinderen door hen meer kennis te laten maken met de buitenwereld. De schooluitstap naar Siem Reap gaf de kinderen een eerste zicht op wat er zich buiten hun dorp afspeelt. Ook bezoeken en verhalen van buitenlanders in Rong Veau bieden de kinderen een venster naar de buitenwereld. Toch zijn merkbaar meer uitstappen buiten hun vertrouwde dorp, meer bezoeken van westerlingen, meer boeken en informatie over andere landen,... nodig om de kinderen verder vooruit te helpen en hun wereldbeeld te verbreden. Met andere woorden, de initiatieven die nu reeds geïnstalleerd zijn op educatief vlak zijn een prachtige aanzet van een ambitieus project, maar dienen veel meer financiële en fysieke steun te ontvangen om verder voortgezet te kunnen worden en om te kunnen groeien.

Het dorpsleven

Naast ons werk met de kinderen en op de school, kregen we ook de kans om ons in het dorpsleven te integreren en zo meer te weten te komen over de gewoontes van de dorpingen en over wat er leeft in Rong Veau. Ratana, een 19-jarige jongen, leidde ons bijvoorbeeld rond door de velden van zijn grootvader. Struiken met lange groene bonen, aubergines, kool, rijst, een visvijvertje,... Heel mooi om te zien, maar tegelijk werd weer eens duidelijk dat alles nog altijd vrij primitief is in het dorp. De grootvader van Ratana staat elke dag hard te werken op zijn velden en zijn buffels te hoeden, om uiteindelijk dan voor het harde werk maar een kleine oogst terug te krijgen. Op momenten van sterke regenval is het zelfs mogelijk dat alle gewassen overstromen, waardoor er periodes van hongersnood zijn in het dorp. Deze hongersnood komt dan vooral voor bij de armsten, zoals mensen die ernstige problemen hebben met hun gezondheid. Zo bezochten we een vrouw die erge pijn heeft in haar heup en last heeft van haar luchtwegen. De vrouw zit in een rolstoel en houdt een winkeltje open om zichzelf te voorzien. Haar pillen neemt ze niet elke dag in, omdat ze er te weinig voorhanden heeft. In de plaats neemt ze alleen maar een pilletje wanneer de pijn echt ondragelijk wordt, bijvoorbeeld op erg vochtige dagen. Een andere persoon met ernstige medische

klachten, is een jongen met hydrocefalie (een waterhoofd). Hij moest al meerdere operaties ondergaan en heeft nog altijd een erg lage levenskwaliteit. De medische problemen in het dorp en de erge armoede probeert 'Hope for the Children' aan te pakken door medische, financiële en sociale steun te verschaffen aan de dorpingen. Ook voorlichting over gezonde voeding, vrouwenemancipatie en anticonceptie hoort hierbij. Net zoals over de steun in het schooltje, kan over de steun in het dorp gezegd worden dat de initiatieven een goed begin zijn, maar dat er veel meer financiële middelen nodig zijn om deze initiatieven echt iets te kunnen laten betekenen voor het hele dorp.

Gelukkig zijn we niet enkel getuige geweest van het harde leven in Rong Vean, maar hebben we ook kunnen meegenieten van enkele leuke momenten van ontspanning. Elke avond verzamelen de mannen van het dorp bijvoorbeeld op een pleintje en spelen ze er volleybal tot de avond begint te vallen. Een moment van ontspanning na een harde dag werken. Ook de kinderen komen samen op het veldje, waar ze samen spelen of de wedstrijd volgen. Elke avond trokken ook wij naar die plaats en ik vond deze momenten de mooiste in het dorp: zien hoe er werd opgegaan in het spel en hoe even alle zorgen vergeten werden. Ook de kinderen nog écht zien spelen met elkaar was prachtig. Het vinden van een stok of een paar steentjes kon voor uren speelplezier zorgen. Naast deze dagelijkse ontspannende bezoeken aan het plein, hadden de leerkrachten voor ons ook een namiddag ontspanning geregeld. Ze namen ons samen met heel wat kinderen mee naar een prachtig meer. In het weekend komen de kinderen hier wel vaker. Hoewel ze niet zo goed kunnen zwemmen, houden ze er van om op rubberbanden in het water te spelen en om even weg te zijn van het dorp. We speelden een hele tijd met hen in het meer en na een uitgebreide fotosessie (iedereen wou wel minstens één keer met ons op de foto) konden we aan een kraampje uitrusten en lekkere papaya salade en slang (!) eten. Een heel leuke namiddag. Vooral zien hoe blij de kinderen waren om met ons op pad te gaan, was voor mij prachtig.

Afscheid van een tweede thuis

Heel even hebben we kunnen genieten van een mooie tijd in het dorpje en konden we meevolgen

wat er daar, met hulp uit België, wordt verwezenlijkt. Onze vier dagen in Rong Vean waren echter veel te kort om er echt iets te kunnen betekenen. Desalniettemin is het een prachtige ervaring geweest langs beide kanten. Voor de dorpingen was het een nieuwe kennismaking met de buitenwereld en een manier om hun Engels te oefenen. Voor ons was het een aanzet om anders na te denken over de dingen die we altijd als zelfsprekend hebben aangenomen. Hoe verschillend onze cultuur en levensstijl ook was van de mensen van Rong Vean, we voelden ons er toch al erg thuis. Na vier dagen verliepen de contacten met de kinderen veel informeler, begonnen we hun moeilijke namen te kennen, hadden we enkele Khmer-woordjes in ons vocabularium om ons uit te drukken tegenover de volwassenen, begonnen we het ritme van het dorp te kennen,... Vooral de gastvrijheid en verdraagzaamheid van deze mensen heeft ons erg getroffen. Op een zeer serene en vriendelijke manier zorgden ze ervoor dat we helemaal niets tekort kwamen. Ze gingen met veel respect met ons en met elkaar om en hun bedoelingen waren telkens oprecht. Toen Ellen erg ziek werd in het dorp werd ons duidelijk dat de dorpingen werkelijk alles binnen hun mogelijkheid zouden doen om ons goed te verzorgen. De mannen waakten aan haar deur en de vrouwen bleven voortdurend op haar kamer om haar indien nodig te helpen. Bijna het hele dorp stond in rep en roer om ervoor te zorgen dat Ellen beter werd. Gelukkig gebeurde dit de volgende dag dan ook. Een andere en meer gelukkige dorpsbijeenkomst vond plaats op onze laatste avond. De dorpingen hadden een groot feest georganiseerd. Hierbij moet je je een paar autobatterijen, twee grote boxen, een laptop en (bijna) alle dorpingen verzameld voorstellen. Alle kinderen dansten mee en de ouderen zaten in een kring rondom onze voortuin. Wat we al konden afleiden uit de lachende gezichten, werd nog eens bevestigd wanneer de kinderen ons meerdere malen vertelden dat ze zo gelukkig waren en hoopten dat we terug zouden komen naar Rong Vean. En zelfs wanneer we de dag nadien dan uiteindelijk zouden vertrekken richting Siem Reap om het bekende Angkor Wat te gaan bezoeken, stonden de leerkrachten er op om ons persoonlijk tot daar te brengen met hun brommertjes.

Na een moeilijk afscheid van de kinderen en ouderen uit het dorp, vertrokken we voor een lange tocht naar Siem Reap en eenmaal aangekomen besloten de leerkrachten zelf dat ze ons de dag er na graag verder wilden rondleiden rondom Angkor Wat en de talrijke andere prachtige tempels. Een erg mooi gebaar, waarvoor we in ruil natuurlijk zorgden voor de betaling van het eten en de benzine. Indien de leerkrachten dit zelf hadden moeten financieren, was deze uitstap voor hen praktisch onmogelijk geweest. Dit besef maakte onze tijd in Siem Reap met de leerkrachten nog confronterender dan onze tijd in het dorp. In Rong Veau was de armoede namelijk iets makkelijker te plaatsen omdat het dorpsleven er uiteindelijk wel op afgestemd is en iedereen daar een relatief gelijke levensstijl heeft. Eenmaal in Siem Reap was de confrontatie met de armoede voor ons het grootst. Deze toeristische stad heeft veel faciliteiten en wanneer we de leerkrachten trakteerden in een (voor ons erg goedkoop) restaurant, merkten we pas hoe arm deze mensen wel zijn. Een maaltijd van 3 euro per persoon was voor hen enorm duur en iets dat ze nauwelijks konden betalen. Dit deed ons toch wel even nadenken over onze levensstijl en het gemak waarmee wij geld kunnen uitgeven aan een etentje op restaurant of een drankje op café. Zien dat de leerkrachten, niet veel ouder dan onszelf, zo verbaasd zijn over het leven in de stad is erg confronterend. De jongste leerkracht van 23 jaar had zelfs nog nooit een ijsje gegeten. Het was voor ons dan ook fantastisch om hem gelukkig te kunnen maken met een ijsje, maar tegelijk gaf het ook een erg wrang gevoel. Zo weinig weten over de wereld en zo weinig mogelijkheden hebben, dat is erg pijnlijk om te zien. Waar we pas echt ten volle van bewust werden in Siem Reap, namelijk het feit dat de mensen uit Rong Veau zo weinig mogelijkheden en kennis over de wereld hebben, overtuigde ons des te meer van het belang van 'Hope for the Children', dat de kinderen een betere toekomst wil geven.

We hopen oprecht om ooit nog eens terug te kunnen gaan naar het kleine Rong Veau en zo meer te kunnen betekenen voor de mensen daar. In afwachting willen we echter niet stil zitten. Vandaar dat ik via deze weg mijn ervaringen in Rong Veau wil delen, in de hoop ook anderen warm te maken voor het project. Er is veel meer steun nodig om de prachtige initiatieven van 'Hope for the Children' volledig tot hun recht te laten komen. De toekomst van deze kinderen begint er al iets rooskleuriger uit te zien, maar

toch is er nog zo veel werk aan de winkel. Daarom zou ik iedereen die dit leest willen vragen om eens een kijkje te nemen op de website van Hope for the Children (hopeforthechildren.be) en misschien zelfs te abonneren op de nieuwsbrief. Ik hoop oprecht dat ik jou via deze weg heb kunnen overtuigen van de noodzakelijkheid van de steun die Rong Veau uit Belgische hoek ontvangt en jou misschien heb kunnen warm maken om zelf, op welke manier dan ook, een steentje bij te dragen. Niet alleen ikzelf, maar vooral de kinderen van Rong Veau zouden jou zeer dankbaar zijn.

Lise Tack
September 2014, Waregem